

Valvontaviranomaisen aloite Tarpaper Recycling Finland Oy:n ympäristöluvan YSL 59 §:n mukaista vakuutta koskevan lupamääräyksen muuttamiseksi.

Tekninen lautakunta 27.06.2024 § 53

Asian valmistelija(t): ympäristötarkastaja Marika Masalin-Weijo p. 040 3479 209

Taustaa

Tarpaper Recycling Oy:llä on Joutsan teknisen lautakunnan 22.3.2018 § 36 myöntämä ympäristöluva kattohuopajätteen vastaanottoon, varastointiin, käsittelyyn ja käsitellyn kattohuopajätteen (kattohuoparouhe) jätteeksi luokittelun päättymiselle. Lupamääräystä 2, joka koskee kattohuopajätteen varastointia, on muutettu teknisen lautakunnan päätöksellä 21.2.2019 § 11 ja uudelleen 31.8.2023 § 83.

Kiinteistölle on saanut lupapäätöksen mukaisesti vastaanottaa ja käsitellä siellä kattohuopajätettä enintään 19 900 t/a. Kattohuopajätteen kerrallaan varastoitava enimmäismäärä on 19 900 t.

Tarpaper Recycling Finland Oy:n toiminnalle tällä hetkellä asetetun vakuuden arvo on ympäristöluvan mukaisesti 7 200 €.

Perusteet valvontaviranomaisen aloitteelle

Ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaan lupaviranomaisen on valvontaviranomaisen aloitteesta muutettava luvan vakuutta koskevia lupamääräyksiä, jos lupaviranomainen arvioi, että jätteen käsittelytoiminnalle luvassa määrätyn vakuuden määrä ei ole riittävä YSL:n 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi tai vakuus ei muutoin täytä 59-61 §:n mukaisia vaatimuksia.

YSL 59 §:n mukaan:

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

YSL 60 §:n mukaan: *Vakuuden on oltava riittävä 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset.*

Ympäristöministeriön julkaisun 2/2016 "Ympäristövalvonnan ohje" mukaan vakuuden riittävyyden seurannan ja tarkistamisen tulee olla osa lupavalvontaa kaikessa luvanvaraisessa toiminnassa, jolta edellytetään jätevakuuden asettamista. Jos valvontaviranomainen havaitsee säännöllisen valvonnan yhteydessä, että vakuuden määrä ei ole riittävä vakuuden kohteena olevaan toimintaan sekä sen mahdollisiin riskeihin ja vaikutuksiin nähden, tulee valvontaviranomaisen tarvittaessa saattaa vakuuden määrän muuttamista koskeva asia lupaviranomaisen käsiteltäväksi. Kun vakuuden muuttamista koskeva esitys tulee vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, varataan toiminnanharjoittajalle tilaisuus lausua käsityksensä aloitteesta.

Tarpaper Recycling Finland Oy:n Leivonmäen laitokselle on tehty tarkastus 25.10.2023. Tarkastuksen johdosta ympäristötarkastaja on 5.4.2024 kehottanut (liite) Tarpaper Recycling Finland Oy:ä toimittamaan selvityksen vakuuden määrän riittävyydestä. Toiminnanharjoittajalle on varattu ympäristönsuojelulain (527/2014) 185 §:n ja hallintolain (434/2003) 34 §:n

mukaisesti tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Selitys oli toimitettava 26.4.2024 mennessä. 25.4.2024 ennen teknisen lautakunnan kokousta Tarpaper Recycling Finland Oy:n hallituksen puheenjohtaja Antti Peltoniemi oli kertomassa yrityksen ajankohtaisia kuulumisia. Tässä yhteydessä selvityksen toimittamiselle annettiin lisäaikaa 15.5.2024 saakka. Selvitys ei saapunut määräaikaan mennessä. Lautakunnan puheenjohtaja oli 6.6.2024 puhelimitse yhteydessä Antti Peltoniemeen, joka oli luvannut toimittaa selvityksen viikolla 24. Selvitys ei saapunut.

Vakuuden määrän arvioiminen, YSL 61 §

Vakuudella pyritään varmistamaan, että asianmukainen jätehuolto voidaan vakuuden turvin järjestää, jos toiminnanharjoittaja laiminlyö jätehuoltovelvoitteensa tai ei maksukyvyttömyyden vuoksi pysty jätehuoltoon järjestämään. Vakuuden laskemisessa käytettiin aiemmin yleisesti ohjeena ympäristöministeriön julkaisua Jätevakuusopas 5/2012, jonka kuluvana vuonna on korvannut Jätevakuusopas 2024 - Opas jätehuollon toimijoilta vaadittavista vakuuksista.

Tällä hetkellä voimassa olevaa vakuutta toiminnanharjoittaja perusteli luvan hakemisvaiheessa siten, että sekalaisen jätteen suurin kertavarastomäärä on 40 t ja käsittelykustannus 180 €/t. Rautametallien ja ei-rautametallien suurimman varaston yhteenlaskettu arvo olisi positiivinen, jolloin niiden poistoimittamisen kustannukset olisivat 0 €/tn. Kattohuopajätteen arvo oli toiminnanharjoittajan laskelmissa myös positiivinen, koska kyseessä on raaka-aine polttoainetuotantoon, jolloin materiaalin arvo olisi positiivinen myös ilman käsittelyä.

Valvontaviranomainen on tilannut konsultilta laskelman jätevakuuden suuruudesta. Perusteltu laskelma on liitteenä.

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Marika Masalin-Weijo

Perustelut

Vakuuden määrän on oltava riittävä YSL 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Tällä hetkellä voimassa oleva jätteenkäsittelytoiminnan vakuus 7200 € ei ole riittävä kattamaan YSL 59 §:n mukaisia toimia. Perustelut ehdotetulle vakuudelle käyvät ilmi liitteenä olevasta vakuuslaskelmasta.

Päätösehdotus

Valvontaviranomainen esittää, että Tarpaper Recycling Finland Oy:n jätteenkäsittelytoiminnalle 22.3.2018 myönnettyssä ympäristöluvassa asetettua YSL 59 §:n mukaista vakuutta muutetaan siten, että sen suuruus on 4 032 000,00 €. Toiminnanharjoittajan on asetettava vakuus 30 vuorokauden kuluessa päätöksen saatua lain voiman. Tarpaper Recycling Finland Oy:lle varataan tilaisuus lausua käsityksensä valvontaviranomaisen aloitteesta. Asia käsitellään tämän jälkeen lupaviranomaisen päätösasiana. Tästä aloitteesta ei ole muutoksenhakuoikeutta, koska kyse on asian valmistelusta.

Perustelut

Vakuuden määrän on oltava riittävä YSL 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Tällä hetkellä voimassa oleva jätteenkäsittelytoiminnan vakuus 7200 € ei ole riittävä kattamaan YSL 59 §:n mukaisia toimia. Perustelut ehdotetulle vakuudelle käyvät ilmi liitteenä olevasta vakuuslaskelmasta.

Jarmo Liukkonen ehdotti Ilari Suurosen ja Kari Lahtelan kannattamana, että asia jätetään pöydälle asian lisäselvitystä varten.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on suoritettava äänestys. Hän ehdotti pidettäväksi huutoäänestyksen, jossa ne jotka kannattavat ympäristötarkastajan ehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Jarmo Liukkonen ehdotus äänestävät EI.

Äänestyksessä annettiin 3 JAA-ääntä ja 4 EI-ääntä.

Päätös

Puheenjohtaja totesi, että lautakunnan päätökseksi tuli Jarmo Liukkonen ehdotus.

Tekninen lautakunta 26.09.2024 § 65
224/11.01.00/2021

Asian valmistelija(t): ympäristötarkastaja Marika Masalin-Weijo p. 040 3479 209

Konsultti on päivittänyt vakuuslaskelmaa. Kululaskelmien mukaisesti ympäristöluvan vakuudeksi esitetään 2 947 200 € suuruista, esimerkiksi pankkitakausta (sis. alv 25,5 %).

Joutsan kunta pyysi lisäksi vaihtoehtoista vakuuslaskelmaa, jossa kattohuopajäte puhdistettaisiin muusta jätteestä, kuten eristeistä ja puusta ja se ei olisi enää jätettä (EEJ). Tätä käytettäisiin melu- ja näkymäestevallin tekoon PyroBit Oy:n ja Tarpaper Recycling Finland Oy:n kiinteistöllä, mikäli yritys estyisi hyödyntämään kattohuopaa asfaltin tekoon. Meluvalli voisi mennä tarvittaessa koko kiinteistön ympäri.

Jätelain 5 b §:n mukaan jäte, joka on kierrätetty tai muuten hyödynnetty, ei ole enää jätettä, jos: 1) sitä on määrä käyttää erityisiin tarkoituksiin; 2) sillä on markkinat tai kysyntää; 3) se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten ja standardien mukainen; ja 4) sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Ympäristölupaviranomainen voi päättää tapauskohtaisesti jätteeksi luokittelun päättymisestä 1 momentissa säädettyjen edellytysten perusteella. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään ympäristöluvan myöntämisestä tai sen muuttamisesta.

Kunta käsittelee ympäristöluvut, jotka koskevat korkeintaan 20 000 tonnin vuotuisia tai maksimi varastointijättemääriä ja aluehallintoviranomainen AVI sitä suurempia määriä koskevat.

Vaihtoehtoisten kululaskelmien mukaisesti vakuudeksi esitetään muiden jätteiden sekä esiseulonnan ja konetyön osalta 314 762 €, lisäksi murskaus isokokoiseksi meluvallia varten 878 500 €, eli yhteensä 1 193 000 € suuruista, esimerkiksi pankkitakausta (tai asfalttirouheeksi teko yhteensä noin 1 820 800 €) (sis. alv 25,5 %). Tässä ei ole huomioitu mahdollista jäteveroa.

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Marika Masalin-Weijo

Päätösehdotus

Valvontaviranomainen esittää, että Tarpaper Recycling Finland Oy:n jätteenkäsittelytoiminnalle 22.3.2018 myönnettyssä ympäristöluvassa asetettua YSL 59 §:n mukaista vakuutta muutetaan siten, että sen suuruus on 2 947 200 €. Toiminnanharjoittajan on asetettava vakuus 30 vuorokauden kuluessa päätöksen saatua lain voiman. Tarpaper Recycling Finland Oy:lle varataan tilaisuus lausua käsityksensä valvontaviranomaisen aloitteesta. Asia käsitellään tämän jälkeen lupaviranomaisen päätösasiana. Tästä aloitteesta ei ole muutoksenhakuoikeutta, koska kyse on asian valmistelusta.

Perustelut

Vakuuden määrän on oltava riittävä YSL 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Tällä hetkellä voimassa oleva jätteenkäsittelytoiminnan vakuus 7200 € ei ole riittävä kattamaan YSL 59 §:n mukaisia toimia. Perustelut ehdotetulle vakuudelle käyvät ilmi vakuuslaskelmasta (Ecochange Oy 13.9.2024).

Jarmo Liukkonen esitti Maija Salosen ja Ilari Suurosen kannattamana, että tekninen lautakunta toteaa, että ympäristötarkastajan esitystä ei voida ottaa huomioon vakuutta määrättäessä, koska vakuuslaskelmissa on virheellisesti käytetty laskuperusteena, että kattohuopa on jätettä, vaikka rakennusten purun yhteydessä syntyvä bitumipurkujäte ei enää mekaanisen erottelun ja murskauksen jälkeen ole jätettä, vaan asfaltin teossa hyödynnettävää Bitumenmix nimistä kierrätettävää raaka-ainetta, jolla voidaan korvata muutoin asfaltin teossa käytettävää bitumia.

Perustelut:

Ympäristölain- ja jätelainsäädännön yksi keskeisimmistä tavoitteista on, että kaatopaikoille /jätteenkäsittelylaitoksille ei loppusijoiteta mitään, mikä voidaan hyötyä käyttää ja tällä kierrätyksellä saadulla raaka-aineella korvata muuta prosessin "neitseellistä" raaka-ainetta.

1 § ([15.7.2021/714](#))

Jätelain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista.

5 §

Jätteen määritelmä

Tässä laissa tarkoitetaan **jätteellä** ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä (bitumikaton purkujäte).

5 b § ([15.7.2021/714](#))

Jätteeksi luokittelun päättyminen

Jäte, joka on kierrätetty tai muuten hyödynnetty, ei ole enää jätettä (Bitumenmix) , jos:

1) sitä on määrä käyttää erityisiin tarkoituksiin;

- 2) sillä on markkinat tai kysyntää;
- 3) se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten ja standardien mukainen; ja
- 4) sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Ympäristölupalainsäädäntöä on osattu tulkita siten, että on päädytty kattohuopajätteen mekaanisen käsittelyn vaativan ympäristölupaa, vaikka ympäristölupaa vaativien toimintojen luettelossa ei suoraan tästä ole mainintaa. On siis tulkittu, että toiminta vaatii ympäristöluvan ja luvan hakemisen peruste on ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta, josta säädetään ympäristönsuojelulain 527/2014 liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2, on oltava lupa (ympäristölupa). Luvan hakemisen peruste on liitteen 1, taulukon 2 (muut laitokset) kohta 13 f: (Muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitospaikkaa.)

Ympäristökonsultointi EcoChange Oy:n Suvi Runstenin vaihtoehtoisesta vakuuslaskelmasta ilmenee, että Bitumenmix – nimistä kierrätettävää raaka-ainetta voitaisiin halutessa käyttää vallirakentamiseen ympäristölupalaitosten (Pyrobit ja Tarpaper) ympärille melu- ja näkemäesteeksi ja näin hyödyntää Bitumenmixiä toissijaisesti. Viitataan perusteluissa hänen lausuntoihinsa ja yllä oleviin perusteisiin ja lisäksi Mara -asetuksen liitteeseen 1.

Liite 1

MARA- ASETUKSEN SOVELTAMISALAAN KUULUVAT JÄTTEET JA NIIDEN KÄYTTÖKOHTEET

Mara-asetuksen liitteessä on selvästi mekaanisesti erotetun bitumikattohuopaan ja sen rouhinnassa syntyvään Bitumenmix asvaltin valmistuksen raaka-aineeseen rinnastettavia tuoteryhmiä. Mara-asetuksen valmistelun ja voimaantulon aikana ei Bitumenmix:stä ole ollut tietoaakaan, joten Mara-asetus vaatii tulkintaa.

Kokonaiset renkaat ja rengasrouhe (jätenimike 16 01 03)

Rengasrouheella tarkoitetaan käytöstä poistetuista renkaista valmistettua rengasrouhetta. Rengasrouheen käyttö on sallittua väylä- ja kenttärakenteissa, vallirakenteissa sekä teollisuus- ja varastorakennusten pohjarakenteissa. Kokonaisia käytöstä poistettuja renkaita voidaan käyttää edellä mainituissa rakenteissa niitä sitovana, tukevana tai keventävänä rakenneosana.

Tiilimurske (jätenimikkeet 10 12 08 (vain tiilijäte) ja 17 01 02)

Tiilimurskeella tarkoitetaan jätettä, joka on valmistettu puretuista tiilirakenteista, tiiliteollisuudessa syntyvistä tiilijätteistä, tai muista käytöstä poistetuista tiilistä murskaamalla. Tiilimurskeen käyttö on sallittua väylä- ja kenttärakenteissa, vallirakenteissa sekä teollisuus ja varastorakennusten pohjarakenteissa.

Kunnan ympäristölupaviranomainen ei voi vakuuslaskelmissa (Pyrobit, Tarpaper) käyttää ehdotonta vaatimusta, että rakennusten purun yhteydessä syntyvä kattuhuopa tulisi yksiselitteisesti toimittaa ja loppusijoittaa jätteenkäsittelypaikalle /kaatopaikalle, vaikka se voitaisiin mekaanisesti lajitella ja muutoin käsitellä sekä hyötyä käyttää, eikä siis vakuuslaskelmissa määrätä vakuudeksi, jätteenkäsittelylaitoksen /kaatopaikan, jätteenkäsittelymaksun suuruutta.

Lisäksi ympäristötarkastajan päätösesityksissä esittämissä vakuuslaskelmissa (Pyrobit, Tarpaper) on selkeitä eroja niitä verrattaessa, vaikka kyseessä on sama kattuhuovan purkujäte ja laitokset sijaitsevat viereisillä tonteilla.

Pyrobit 10 000 tn varastointilupa 1 388 600 € (sis alv 25,5 %) ja Tarpaper 20 000 tn 2 947 200 € (sis alv 25,5 %).

Edellä olevan johdosta lisäksi esitän, että teknisen lautakunnan vakuuslaskelmissa otetaan huomioon ympäristökonsultin Pyrobitin vakuuslaskelman kulut (laskelma 2), koska Tarpaperin vastaavissa laskelmissa on päädytty jostain syystä niiden murskaamiskustannuksiin. Mekaanisessa erottelussa syntyville jakeille (eristevilla, puhdas puujäte, metallit) kulut ilman kattuhuopaa Tarpaperin osalta 37 536,64 € (sis alv 25,5 %).

Mekaanisesti puhdistetun kattuhuovan laskennallinen murskauskulu on 35 €/tn. Tarpaperin 20 000 tn maksaisi 878 500 € (sis alv 25,5 %).

Murskauksella saadaan esivalmistettua Bitumenmix- nimistä, asfaltin valmistuksessa käytettävää, kierrätysraaka-ainetta, jota ei enää voida pitää jätteenä eikä sen käytöllä ole niin kiire, että se tarvitsisi välittömiä toimenpiteitä. Bitumenmixiä voidaan varastoida laitosalueilla ympäristöluvan mukaisesti.

Edellä esitettyjen perustelujen ja laskelmien mukaisesti esitän vakuudeksi Tarpaperin (20 000 tn) osalta 916 000 € (sis alv 25,5 %).

Vakuuslaskelmassa käytetyt tiedot perustuvat ympäristökonsultointi EcoChange Oy:n selvitystietoihin.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on suoritettava äänestys. Hän ehdotti pidettäväksi huutoäänestyksen, jossa ne jotka kannattavat ympäristötarkastajan ehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Jarmo Liukkosen ehdotus äänestävät EI.

Äänestyksessä annettiin 0 JAA-ääntä ja 6 EI-ääntä ja 1 tyhjä-ääni.

Päätös

Puheenjohtaja totesi, että lautakunnan päätökseksi tuli Jarmo Liukkosen ehdotus.

Ympäristötarkastaja Marika Masalin-Weijo jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukonen saapui kokoukseen klo 16.37 tämän pykälän käsittelyn alussa.